

Όταν είχα αρχίσει να διαβάζω το “Όνομα του Ρόδου” -φοιτητής τότε - είχα πρωτοπάθει αυτό που λένε “εκίτιδα” : τρεις μέρες και τρεις νύχτες μέχρι να φτάσω στην τελευταία σελίδα είχα αποκοπεί από τον εξωτερικό κόσμο, και περιπλανιόμουν μαζί με τους ήρωες που χάραζαν ως πιονιέροι μονοπάτια ορθολογισμού σε ένα εχθρικό μεσαιωνικό τοπίο σκοταδισμού και μισαλλοδοξίας αναζητώντας τον χαμένο για πάντα δεύτερο τόμο της Ποιητικής.

Όμως λίγα χρόνια αργότερα, όταν έπιασα στα χέρια μου το “Εκκρεμές του Φουκώ” ήταν που αντιλήφθηκα ποιός ήταν στα αλήθεια ο Ουμπέρτο Έκο. Μπροστά στο “Εκκρεμές”, το “Όνομα του Ρόδου” ήταν απλοϊκή σχολική εργασία. Γι αυτό άλλωστε το “Εκκρεμές του Φουκώ” ούτε από το Χόλιγουντ τιμήθηκε, ούτε πολυδιαφημίζεται από τους εκδοτικούς οίκους όπως άλλα βιβλία του Έκο. Αν το “Όνομα του Ρόδου” νίκησε τον εύκολο αντίπαλο (τον γνωστό και ιστορικά καταδικασμένο σκοταδισμό του Μεσαίωνα), το “Εκκρεμές” τολμά να τα βάλει με τον δύσκολο αντίπαλο : τον σκοταδισμό και τον ανορθολογισμό της σύγχρονης εποχής που γεννιέται από τον ολοκληρωτικό καπιταλισμό της κρίσης. Και καταφέρνει να τον νικήσει θριαμβευτικά. Συντριπτική κατεδάφιση, ισοπέδωση, εξάχνωση, αυτού του σύγχρονου σκοταδισμού, με όπλα τον ορθό λόγο - την λεπτή ειρωνεία - και το μέγιστο όπλο των πραγματικά τολμηρών πρωτοπόρων που τρέμουν οι συστημικοί σκοταδιστές κάθε εποχής : τον αυτοσαρκασμό. Μια περήφανη νίκη που ήταν και προφητική, καθώς όταν γράφτηκε το βιβλίο ήταν ακόμα “μέσα στο αυγό του φιδιού” τα τέρατα που θέριεψαν τις επόμενες δεκαετίες και σκιάζουν πάλι την Ευρώπη.

Αντίο, ΔΑΣΚΑΛΕ. Όλοι είμαστε θνητοί. Αθανασία είναι μόνο η συλλογική ανθρώπινη μνήμη. Και μέσα σ αυτή θα είσαι πάντα εκεί. Στο γέλιο που χαρακτηρίζει τον Άνθρωπο και που γι αυτό μισεί ο κάθε Χόρχε. Στον σαρκασμό για την θανάσιμη αυτοπαγίδευση στην οποία υπόκεινται αυτοί ξεπουλούν νου και ψυχή για το εφήμερο χρήμα, όπως οι ταλαίπωροι επιμελητές εκδόσεων του “Εκκρεμούς”. Στον χλευασμό του φασιστικού “πολιτισμού” που βίωσαν αυτοί που ενηλικιώθηκαν αφού έπαιξαν με την βασίλισσα Λοάνα. Στην άφθαστη ειρωνεία για το εμπόριο της μισαλλοδοξίας από τους ίδους τους στρατιώτες της όπως ο Μπαουντολίνο. Στην περιγραφή των ιδεολογικών λίκνων του ναζισμού - των κατά παραγγελία των ισχυρών του κόσμου σκοταδιστικών απάνθρωπων συνομωσιολογιών που ξαναγράφονται και ξαναπλασάρονται σήμερα, εκατόν πενήντα χρόνια μετά τις υποτιθέμενες μυστικές συναντήσεις στο νεκροταφείο της Πράγας.